

SUMARIO

ENTREVISTAS

Entrevista a Cristóbal Carmeiro Mella
Expresidente AGAVIDA (Asociación Galega
de Víctimas do Amianto)
Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN TÉCNICA PROTECCIÓN DA MATERNIDADE NO TRABALLO

Secretaría Confederal de Muller e Mocidade da CIG
Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN TÉCNICA PROBLEMAS COAS MUTUAS?

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

SABÍAS QUE...?

O AMIANTO

O AMIANTO

A Reforma Laboral e a Saúde dos traballadores/as

Antoñín Alcántara Álvarez

Secretario Confederal de Negociación Colectiva e Saúde Laboral
Confederación Intersindical Galega (C.I.G.)

A reforma laboral configúrase como unha elección política e ideolóxica no marco dun modelo social e económico ultraliberal, que deixa completamente indefensa á clase traballadora perante un poder absoluto dos empresarios para desregular e impoñer de xeito unilateral as condicións de traballo nas relacións laborais.

A redución a ultranza do gasto público e as políticas de privatización de servizos esenciais, están a producir como consecuencia, unha substancial rebaixa no nivel de cobertura das prestacións sociais, así como na calidade dos servizos sanitarios e educativos; situación esta notablemente agravada polos efectos desreguladores e de flexibilización extrema, propiciados por unha reforma laboral que sen negociación nen debate público previo, xa está a provocar un importantísimo deterioro das condicións de traballo, con preocupantes repercusións en materia de seguridade e saúde laboral dos/das traballadores/as:

Abaratamento e facilitación dos despedidos tanto individuais como colectivos, sen posibilidades de protección e defensa dos dereitos laborais ata agora existentes. Esta circunstancia introduce un elemento de gran inseguridade no emprego, constatable polo aumento significativo do número de parados/as e o incremento substancial da precariedade laboral. Circunstancias estas que en termos de saúde laboral están a producir o aumento das patoloxías psicosociais, tanto dos traballadores/as como das súas familias, multiplicándose en continua progresión os cadros de ansiedade, estrés, e depresión, os problemas de autoestima persoal, de saúde xeral do traballador e incluso aqueles outros que teñen que ver con enfermidades cardiovasculares ou o consumo de drogas.

A limitación dos días de baixa por enfermidade común como causa obxectiva e xustificada de despedido, xa está a provocar que moitos traballadores/as acudan ao seu posto de traballo enfermos e coas súas capacidades diminuídas, deteriorando a súa propia saúde e sendo un foco potencial de enfermidade infectocontaxiosa e de xeración de accidentes.

Empeoramento importante das condicións de traballo asociado á flexibilidade interna das empresas, con distribucións irregulares das xornadas, incrementos desmesurados dos ritmos de traballo, reducións ou incluso eliminación de descansos, imposición de longas xornadas laborais, así como outro tipo de medidas que rematan por aumentar a fatiga, os trastornos do sono, as enfermidades e accidentes laborais, imposibilitando asemade a necesaria conciliación entre traballo e familia, nunha clara perda de calidade de vida.

A conculcación dos principios de representación e negociación colectiva, a ausencia de un marco legal e jurídico-coercitivo de indefensión do traballador, que supón unha maior dificultade para participar activa e democraticamente na determinación da organización do traballo, a eliminación do dereito de negociación dos/as traballadores/as como medio para garantir condicións de traballo xustas e saudables.

As consecuencias da reforma laboral van ter un tremendo impacto no deterioro das condicións de traballo laboral e social e a calidade de vida do conxunto da poboación. Cómpre aplicarse as medidas necesarias para revertir esta intolerable situación.

www.cigsaudelaboral.org

Plataforma web para a información e consulta
en materia de Prevención de Riscos e Saúde Laboral

O Amianto

Denomínanse **asbesto** ou **amianto** a un conxunto de minerais de orixe natural, natureza fibrosa e composición química diferente que se poden agrupar en: serpentinas ou amianto branco (fibras curvadas, formadas por crisotilo), que representa o 90 % do asbesto producido actualmente e anfibois ou amianto azul que comprende crocidolita, amosita, antofilita, tremolita e actinolita. O nome deste mineral alude á gran resistencia do produto a axentes físicos e químicos, polo que foi usado xa dende antigo (exipcios, romanos) para mortallas, etc. Dise que a mecha da lámpada de Atenea era de asbesto...

Durante moitos anos, e ata moi recentemente, veuse empregando o amianto para incontables finalidades e dándolle unha chea de usos e utilidades, ata chegar a contabilizar e clasificar máis de 3.000 usos do asbesto presentes en boa parte dos sectores produtivos.

Así, incluíuse como **material de reforzo** en: tecidos, materiais de construción (cemento, tubaxes, ladrillos, tellas, asfalto, fibrocemento, polímeros, etc), cartóns, materiais sintéticos, freos, cordas, correas, etc. Pola súa resistencia á calor usouse como **illante e ignífugo**: traxes, luvas, industria naval, ferrocarrís, fundición, protección de trabes e superficies na construción, recubrimento de fornos e de tubaxes de calefacción etc. O seu uso foi moi xeneralizado, mesmo en filtros de cigarros e

máscaras de gas. No Estado español había uns 56.600 traballadores expostos a finais dos anos 90.

As fibras de amianto, centos de veces máis pequenas ca un alfinete, están asociadas á aparición de diversas enfermidades pulmonares, como a *asbestose*, a *fibrose pulmonar*, o *cancro de pulmón*, ou o *mesotelioma maligno pleural*, todas elas de consecuencias fatais. Existen indicios serios de que pode tamén ter relación con outros tipos de cancros distintos aos do aparello respiratorio.

Moitas desas enfermidades, se manifestan habitualmente entre dez e quince anos despois de contaminarse con asbesto, aínda que o tempo transcorrido dende a exposición e a aparición dos primeiros síntomas pode ser de ata 30 anos.

Debido a ese longo período de latencia, pode suceder incluso que o traballador/a esté en período de xubilación, rara vez as enfermidades provocadas pola exposición son diagnosticadas como un fenómeno de orixe laboral polo que non figura en estatística ningunha, nin se aproban medidas reparadoras para as vítimas e as súas familias.

En 1907 publícase o primeiro caso de enfermidade por asbesto (asbestose); en 1931 o primeiro caso de cancro de pulmón en relación con asbestose e en 1943 o primeiro caso mesotelioma maligno. Actualmente, hai uns 125 millóns de expostos no traballo e se producen 90.000 mortes ao ano no mundo por esta causa.

A comercialización e uso do amianto están prohibidos no Estado español dende o ano 2002 (a raíz da Orde ministerial do 7/12/2001). A Directiva 1997/77/CE da Unión Europea prohibiu a *utilización* de todo tipo de amianto a partir do 1 de xaneiro de 2005. A Directiva 2003/18/CE prohibiu a *extracción* de amianto e a *fabricación e procesado* de produtos de amianto.

Aínda que cada vez hai máis países que seguen o exemplo, a realidade é que se seguen producindo grandes cantidades en países como Rusia, Canadá, China, Brasil, etc.

Estas prohibicións non afectan aos materiais que xa estaban instalados. Así e tendo en conta a gran cantidade de amianto que se empregou en infraestruturas e edificios ata a prohibición, faise preciso ter especial coidado nas actividades de mantemento, limpeza e eliminación, xa que en estas actividades poden desprenderse fibras respirables.

Nese senso, O R.D. 396/2006 de 31 de marzo de 2006 establece as disposicións mínimas de seguridade e saúde aplicables aos traballos con risco por exposición ao amianto, recolléndose nel tanto os trámites administrativos que se deben levar a cabo polas empresas para poder manipular materiais que conteñan amianto, como as medidas preventivas e de protección que se deben tomar para realizar ditos traballos. Entre as obrigas que teñen as empresas que realizan traballos con amianto, están as seguintes:

- Inscribirse no **RERA** (Registro de Empresas con Risco por Amianto)
- Elaborar un **Plan de Trabajo** para cada actividade que desenvolva a empresa e que teña risco de exposición a amianto, plan que debe ser aprobado pola Autoridade Laboral.
- Cumprimentar as **Fichas para o rexistro de datos de avaliación da exposición**.
- Cumprimentar as **Fichas para o rexistro da vixilancia sanitaria específica dos traballadores**.

Antes de comezar o traballo con amianto

- **Avaliar o risco**
- Elaborar o **plan de traballo** (conterá medidas preventivas e procedementos de traballo a aplicar)
- **Formación e información** aos traballadores (Art 13 e 14 do RD 396/2006)

No traballo con amianto

- Seguir estritamente os **procedementos de traballo** recollidos no plan de traballo.
- Adopción das medidas técnicas e organizativas e de hixiene persoal (RD 396/2006) encamiñadas a **eliminar ou reducir ao máximo a exposición**.
- Utilización de **EPIS para vías respiratorias** (Filtro contra partículas de grao 3, código FFP3 ou P3)

Rematado o traballo con amianto

- O amianto está considerado como **residuo perigoso**.
- O titular da actividade que xera o residuo é o responsable da súa xestión segundo a normativa vixente.

EN TRABALLOS CON AMIANTO

- Ningún traballador/a pode estar exposto a unha concentración de amianto no aire superior ao valor límite ambiental de exposición diaria, **VLA-ED, que é de 0,1 fibras/cm³** medidas como unha media ponderada no tempo para un período de 8 horas.
- Garantirase a tódolos traballadores/as que realicen actividades con amianto unha axeitada **vixilancia da saúde**, segundo o Protocolo do Ministerio de Sanidade e Consumo para o amianto

RECURSOS EN REDE

http://www.cigsaudelaboral.org/PRL_Sectorial_Traballos_con_Amianto

Edita: Gabite Técnico Confederal de Saúde Laboral

www.cigsaudelaboral.org

Secretaría Confederal de Negociación Colectiva e Saúde Laboral
Rúa Gregorio Espiño, 47 Entrechán
36205 Vigo
Tlf: 986 262 679 - Fax: 986 262 781

Gabite Técnico Confederal de Saúde Laboral
Ferrol
Rúa Eduardo Pondal, 41/43 Entrechán
15403 Ferrol
Tlf: 981 359 449 - Fax: 981 359 449
saudelaboral@galizacig.net

CO FINANCIAMENTO DE

DI-0001/2012